LLETR3S #4 · LLETR3S 2013

Artbeit Macht Frei

A Tavernes de la Valldigna (la Safor) ve organitzant-se des de l'any 2010 un festival modest que aplega diferents manifestacions artístiques i culturals, sempre amb el protagonisme de la literatura. El festival en qüestió porta el nom de LLETR3S, «tres dies en tres espais», i enguany arriba a la seua quarta edició. El LLETR3S ha donat veu a escriptors com Rafa Gomar, Xavier Aliaga, Rubén Luzón, Isabel Garcia Canet, Eduard Ramírez, Damià Bardera o Josep Pedrals; ha donat així mateix veus de Víctor Peris, novel·lista juvenil i coautor dels primers materials aprovats per la Conselleria d'Educació com a llibres de text per a la segona etapa de l'Educació General Bàsica, els cèlebres *Terra*, *Llavor* i *Fruit* editats per Gregal Llibres. Per a la quarta celebració del LLETR3S, LLETR3S 2013, s'ha escollit el lema ***Art**beit Macht Frei*, un constructe lèxic que voldríem traduir així: *El treball artístic allibera*. Un gir per a retornar al treball el seu sentit humà, redimint el mot *Arbeit* de la mort, del llardós cinisme amb què el deshonraren els empresaris del mal.

Títol: «Nit i boira»
Categoria: Cinema, literatura i paraula viva
Qui: **Salvador Company**
<http://www.escriptors.cat/autors/companys/pagina.php?id_sec=1636>
Dia: **03 de maig, divendres**
Hora: **19.30 hores**
Espai: Auditori de la Casa de la Cultura i Biblioteca Municipal (Passeig Lepant, s/n)
Preu: Entrada gratuïta

La lectura és un lleure claustrofílic que aporta a qui el practica valors com ara el recer, la territorialitat, la introversió o la privacitat. Altrament, el cinema (anar-hi) és un lleure agorafílic amb capacitat de facilitar el gaudi, la comunitat, l'extraversió o l'aventura, posem per cas. Amb «Nit i boira» pretenem reunir aquestes dues formes d'oci que són psicològicament i socialment complementàries. Està pensat per tal d'ajuntar en un mateix espai públic un escriptor que té obra feta *a partir de* o *sobre* cinema (Salvador Company) amb gent disposada a veure una pel·lícula (*Nit i boira*), a escoltar-llegir literatura i a raonar. Així mateix, una activitat com «Nit i boira» està concebuda amb l'ànim de fer visibles els nostres literats, amb la voluntat d'atorgar-los veu (alta).

L'aplec de les dues variants de folgança, la claustrofílica i l'agorafílica, permetrà, mitjançant les actuacions de Salvador Company-escriptor (espectador-lector-orador-conversador) i públic (espectador-lector-oïdor-conversador), donar vida precisament a la *festa*, entesa aquesta com una participació col·lectiva que serveix a la salut i la comunió del grup. Actualment açò de la festa és més aviat *espectacle* només. El cinema,

la música, el teatre, les *festes de la paraula* (recitals, contacontes, conferències…) han esdevingut evasions provisionals exclusivament, contemplacions *a distància*. «Nit i boira» del LLETR3S 2013 és, en aquest sentit, una relligació en què cinema i literatura són l'ànima de la festa; escriptor i públic, interaccionant, *braç a braç*, se n'ocupen d'insuflar-la.

L'activitat es desenvoluparà com segueix:

[1] Projecció digital de *Nit i boira* (any 1955; un encàrrec del Comité d'Història de la Segona Guerra Mundial i de la Xarxa del Record; Alain Resnais com a director; el poeta Jean Cayrol com a guionista i narrador) a l'auditori de la Casa de la Cultura. Durada: 32 minuts.
[2] Acabada la projecció, escriptor i públic abandonaran el pati de butaques de la Casa de la Cultura i aniran a la Biblioteca Municipal. A la Biblioteca hi haurà agençada una taula per a l'escriptor; al voltant d'ella, unes cadires per al públic. L'escriptor llegirà en veu alta el seu text, *Pren-me enaixí com la nit i la boira (una reflexió valenciana)*, un text escrit a propòsit per al LLETR3S #4, un text sobre la impossibilitat, ètica i estètica, de la representació de l'holocaust, de la *shoah* i de la resta d'exterminis.
[3] Diàleg desfermat pel cinema vist i per la literatura llegida i escoltada.

Igualtat de nivells:

[1] Escriptor-espectador / Públic-espectador
[2] Escriptor-lector-orador / Públic-lector*-oïdor (*: El text estarà a l'abast del públic)
[3] Escriptor-conversador / Públic-conversador

Títol: «Música Degenerada»
Qui: **Llevant Ensemble**
<http://llevantensemble.blogspot.com.es/p/curriculums.html>
Categoria: Música, literatura i paraula viva
Dia: **04 de maig, dissabte**
Hora: **20.00 hores**
Espai: Corral de LaCasaCalba (C/ Cervantes, 6)
Preu: 5 euros (amb aquests diners es paga també l'entrada per a les «Postres de músic»)
Possibilitat de sopar en companyia dels músics i escriptors: 10 euros (cal reservar en comandes@lacasacalba.org)

lacasacalba.org

Música Degenerada (*Entartete Musik*) fou l'etiqueta que el nazisme aplicà durant els anys trenta i quaranta del segle passat a determinades formes musicals. El Tercer Reich considerà «degenerats» determinats tipus de música per raons vàries, en general, perquè s'oposaven als fonaments de la doctrina nacionalsocialista en virtut del seu contingut o de la filiació política o racial dels seus compositors i intèrprets. Així les coses, per exemple, la música modernista de Berg, Hindemith, Schönberg o Webern, contrària al sentit de progrés i civilització del nacionalsocialisme, fou titlada de «decadent», «inferior» a la música clàssica pretèrita. Els compositors i intèrprets d'*Entartete Musik* acumularen patiments de tota mena, des de l'exili exterior i interior a l'assassinat en cambres de gas, passant per la segregació en el gueto.

Per a aquest concert el quintet de vent Llevant Ensemble interpretarà obres de Paul Hindemith, Erwin Schulhoff, Daniël Belinfante, Pavel Haas, Ilse Weber i Kurt Weill. També s'integrarà el recitat de poemes de Paul Hindemith, Ilse Weber, Jaroslav Seifert, Bertolt Brecht i Erik Fried.

Títol: «Postres de músic»
Qui: **Petar Matović**
<http://xicraedicions.cat/index.php/autors?view=trombinoscopeextended&letter=M>
Categoria: Literatura i paraula viva
Dia: **04 de maig, dissabte**
Hora: **23.00 hores**
Espai: Corral de LaCasaCalba

lacasacalba.org

Per acabar d'animar la vetlada, i després de les menges, el serbi Petar Matović descansarà *Les maletes de Jim Jarmusch* (Xicra Edicions, 2013) al corral. La seua és una poesia que, en paraules del seu traductor al català, Pau Sanchis, ens obri el món interior i exterior d'un jove escriptor que visqué la caiguda de Milošević i la transformació del país quan acabava la carrera universitària; talment una cuca de llum que ix de la crisàlide. En aquest context, la sensació de desorientació, d'estranyesa, i també de ràbia i rebuig és el punt de partida de moltes de les seues creacions. *Les maletes de Jim Jarmusch* és l'equipatge d'algú que avança, gairebé sense abandonar una menuda cambra atapeïda d'objectes i referències culturals, des de la Sèrbia actual al món fluid dominat per la Xarxa, mentre el subjecte dels poemes teixeix una densa teranyina on és

alhora aranya i presa. Aquestes «Postres de Músic» tindran sabor bilingüe: la fruita sèrbia de Matović vindrà acompanyada de la mistela valenciana de Pau Sif.

Títol: «Janina Hescheles amb els ulls de dos valencians»
Qui: **Guillem Calaforra** i **Josep J. Conill**
<http://www.uv.es/calaforr/cv.htm> i <http://www.josepconill.cat/>
Categoria: Literatura i paraula viva
Dia: **05 de maig, diumenge**
Hora: **12.00 hores**
Espai: Molí del Pla
<https://maps.google.es/maps/ms?msid=201696083812667389957.0004d5353824d3254e990&msa=0&ll=39.064365,-0.273993&spn=0.012412,0.027874>
Preu: Entrada gratuïta

Amb els ulls d'una nena de dotze anys (Riurau Editors, 2012) són les memòries d'una de les poquíssimes supervivents de l'abans nombrosa població jueva de Lwow, l'antiga capital de la regió de Galítzia i ara pertanyent a Ucraïna, que els nazis van ocupar de l'any 1941 al 1944. L'autora, **Janina Hescheles**, fou rescatada per un grup resistent jueu polonés el 1943 i aconseguí salvar-se, amagada en un refugi de Cracòvia. Allà, quan la seua vida encara perillava, redactà aquestes pàgines. En aquells moments, Janina tenia dotze anys. L'edat de l'autora ha fet que en alguna ocasió s'haja comparat aquest text amb el famós diari d'Anna Frank, però les diferències —segons el parer d'Enric Sòria— són més acusades que les semblances. El *Diari* d'Anna Frank és la introspecció profunda i claustrofòbica d'una adolescent tancada amb la seua família en un pis clandestí d'Amsterdam. Enllà de les quatre parets del seu recer, que és la seua presó, tot el que passa al carrer, les accions dels botxins i els patiments de les víctimes, només pot ser conjecturat. En canvi, Janina Hescheles és un testimoni atordit i angoixat del desfermament de l'horror, un dia rere l'altre, a la seua ciutat. Les seues paraules —redactades de pressa quan el malson encara no havia acabat, amb tota la immediatesa del tremolor a dins i l'automatisme una mica inconscient dels infants— són les paraules d'una xiqueta. D'una xiqueta ben educada, bona lectora, molt lúcida i bastant destra a l'hora d'expressar-se, però que encara és una xiqueta, i té la vivor i la quasi al·lucinatòria precisió fotogràfica que guarden els records dels infants trasbalsats.

Amb l'activitat «Janina Hescheles amb els ulls de dos valencians» es busca que Guillem Calaforra, autor de la versió catalana des de l'original polonés —el llibre ha estat traduït només a l'alemany, a l'ucraïnés, al rus i al català—, dialogue amb Josep J. Conill, sociolingüista, poeta i assagista, bon coneixedor de l'obra de Janina, i que ens facen partícips de la troballa d'un text sacsador.